

Kardeşlerim, Camiler Mâ'ûmî;slümanların ibadethaneleridir; ibadethaneler ise toplumumuzun vazgeçilmez dini müesseselerindendir. Atatürün Balıkesir hutbesinde belirttiği gibi camiler, ibadetlerin yanı sıra gerektiğinde millet işlerinin de yürütüldüğü Dar-ı Kudsi (kutsal mekan) dır. Toplayan, bir araya getiren anlamlarını taşıyan camilerimiz; birliğin, beraberliğin, eşitliğin sembolleşen mekanlarından Ehl-i İslama mahsus ibadethane-i umumi, yani Müslümanların topluca ibadet ettikleri yerler olarak isimlendirilmiştir. Cin Suresi 18. ayette buyrulduğu gibi, birlikte yalnız Allah’a ibadet ve dua ettiğimiz kutsal mekanlarımızdır. Sosyal hayatımızın bir parçası, irşat ve irfan yuvalarıdır. Birlikte huzur ve mutluluğa eriştiğimiz manevi sığınağımızdır. Diyanet İşleri Başkanlığımız camilerin, dini ve sosyal hayattaki önemini dikkate alarak 1986 yılından bu yana 1-7 Ekim tarihleri arasında camiler haftası, 2003 tarihinden beri de Camiler ve Din Görevlileri Haftası olarak kutlanmaktadır. Büyük olanları camii, küçç ükleri ise mescit adıyla kütür hayatımıza intikal eden bu mekanlar Peygamber Efendimizin ifadesiyle “ Beldelerin Allah’a en sevimli yerleri” olarak bilinmektedir. Mescitler ve camiler kimsenin malı değil Allah’ındır. Kabe’nin bir adının da “Beytullah” olduğu bilinmektedir. Beytullah, Allah’ın evi demektir. Bu durum Kabe’nin ve camilerin şerefini belirtmesi bakımından önemlidir. Allah’ın Kabe’si olarak da bilinen camiler, Hadis-i Kutside de belirtildiği gibi “Yeryüzünde yayılmış Allah’ın evleridir.” Kabeyi ziyaret edenlere Allah&rsquo'ın ikramının olduğu gibi camileri ziyaret edenlere de (ibadet edenler) ikramı vardır. Yukarıda işaret ettiğim gibi Tevbe Suresi 17. ayetinde Cenab-ı Hak: إِنَّمَايَعْمُرُمَسَاجِدَاللّهِمَنْآمَنَبِاللّهِوَالْيَوْمِالآخِرِوَأَقَامَالصَّلاَةَوَآتَىالزَّكَاةَكَالْمَسَاجِدِ

14; لِلَّهِ
فَلَا
تَدْعُوا
مَعَ اللَّهِ
أَحَداً “Şüphesiz mescitler,
Allah’ındır O halde, Allah ile birlikte hiç kimseye kulluk etmeyin” (Cin,18)
يَا بَنِي
آدَمَ
خُذُواْ
زِينَتَكُمْ
عِندَ كُلِّ
مَسْجِدٍ
وكُلُواْ
وَاشْرَبُوا
08;َلاَ
تُسْرِفُواْ
إِنَّهُ لاَ
يُحِبُّ
الْمُسْرِفِ
10;نَ “Ey Ademoğulları! Her mescide gittiğinizde güzel
elbiselerinizi giyinin ” (Araf, 31) Muhterem Kardeşlerim, Ayet-i kerimelerden de
anlaşılaçağı üzere, İslam’da camilerin ünemli bir yeri vardır Allah’ın evi
kabul edilen camiler, İslâm’ın alâmeti sayılmıştır Camiler, bulunduğu yerin
halkının Müslüman olduğunu gösterir Sevgili Peygamberimiz,
yeryüzünde Allah’a en sevimli yerlerin camiler olduğunu bildirmiştir. Öyle
ise camilere gelişi güzel değil, en güzel elbiseler giyilerek girilmelidir Camileri
kirletecek, havasını bozacak ve cemaati rahatsız edecek davranışlardan sakınılmalıdır.
Yüce Allah, caminin önemini Kur’an’da şöyle bildiriyor:
إِنَّمَا
يَعْمُرُ
مَسَاجِدَ
اللّهِ مَنْ
آمَنَ
بِاللّهِ
وَالْيَوْمِ
الآخِرِوَأَ
02;َامَ
الصَّلاَةَ
وَآتَى
الزَّكَاةَ
وَلَمْ
يَخْشَ
إِلاَّ
اللّهَ
فَعَسَى
أُوْلَـئِكَ
أَن
يَكُونُواْ

مِنَ

الْمُهْتَدِينَ “Allah’ın mescitlerini, ancak Allah’a ve ahiret gününe iman eden, namazlarını dosdoğru kılan, zekatlarını veren ve Allah’ın başkasından korkmayan kimseler imar eder İşte, doğru yola erenlerden olmaları umulanlar bunlardır” &Sevgili Peygamberimiz (as) ise: “Kim Allah rızası için bir mescit yaptırırsa, Allah da bunun karşılığında ona cennette bir köşk ihsan eder” buyurmuştur. Cami ve mescitler, aynı zamanda insanlara helal ve haramın, güzel ahlakın, doğruluk ve dürüstlüğün öğretildiği, sevgi saygı ve kardeşlik ruhunun işlendiği mukaddes mekanlardır. Şehitlik ve gazilik mertebesinin yüceliği, vatan savunmasının önemi, iffet ve namusu korumanın onuru gibi birçok dini ve milli şuurun insanlarımıza verildiği ilim ve irfan yuvalarıdır. Camiler, bulundukları yörenin sosyal hizmet ve ilişkilerinde, devamlı ışıldayan ve çevresini aydınlatan birer kandil gibidirler Camiler, insanların birbirini sevmelerine de vesile olur Camilerin ortak kalbimiz olduğunu, oralarda hayat varsa, bizlerde de hayat olacağını bilelim Bu sebeple camilerle aramızdaki bağları sıcak tutalım Çocuklarımızı da camilere alıştıralım Onların temiz kalplerine, din, iman, vatan, bayrak, millet sevgisini yerleştirelim Müminlerden uzak kalan camiler, matem havasına bürünürler Onları mahzun bırakmayalım Şüphesiz camilerin yapımı kadar bakım ve temizliği de önemlidir. Peygamber Efendimiz “Temizlik imandandır”, “Allah temizdir, temizliği sever” buyurarak bu hususa dikkat çekmiştir. Bakara suresi 125 ve hac suresi 26. ayetlerinde Hz. İbrahim ve İsmail (a.s.) a “evimi temiz tutun” buyurularak Beytullahın temizliğinin ciddi bir iş olduğu kadar &camî &ve mescitlerin temizliğinin de gerekli olduğu ifade edilmiştir. Hiç şüphesiz görevlilerimiz dini görevlerinin yanında bu hususta da gereken hassasiyeti göstermektedirler ve bu hafta münasebetiyle tüm camilerimizde bir temizlik seferberliği başlamaktadır. Bu vesileyle görevlilerimize teşekkürür ediyorum. Allah isminin elifi gibi adeta göklere yükselen ince minareleriyle camilerimiz ülkemizin simgesi, İslam’ın manevi mührüdür. İstiklal Marşı Şairimiz Mehmet Akif ERSOY’ un şu dörtlüğüne kulak verelim.

Ruhumun Senden İlahi şudur ancak emeli

Değmesin mabedimin göğsüne na mahrem eli

Bu ezanlar ki şahadetleri dinin temeli

Ebedi yurdumun üstünde benim inlemeli & Camilerimiz İslam’ın sembolü olmuşlardır. Bunun için Müslüman toplumlar câmi yapımına büyük önem vermişler ve câmi merkezli şehirler, beldeler oluşturmuşlardır. Kur’an-ı Kerim’de Yüce Allah (cc) şöyle buyuruyor: “Allah'ın mescitlerini ancak Allah'a ve &ahiret &gününe &iman &eden, namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren ve Allah'tan başkasından korkmayan kimseler imar eder. İşte doğru yola ermişlerden olmaları umulanlar bunlardır.” (Tövbe, 9/18) Bu ayette Yüce Mevla mescidlerin yapılmasından bahsetmektedir. “Mescidi imar etmek/yapmak; ona devam etmek, orada kalmak ve Allah’a ibadet etmek, onu inşa ve tamir etmektir. Mescidlerin imarı, maddi ve manevi olmak üzere iki çeşittir. Maddi imar; inşa ve yapımı, temizlenmesi, tefrişi, lambalarla aydınlatılması, mescidlere girmek ve mescidleri doldurmaktır. Manevi imarı ise, namazla, Allah’ı zikirle, itikat ve ibadet için ziyaretle olur. Camide ilim okumak da zikirden sayılır.” (Vehbe Zuhayli, Tefsirü ’l-Münir, V, 340) Peygamber efendimiz de cami yaptırmakla ilgili olarak şöyle buyuruyor: “Kim Allah rızasını gözeterek, Allah için bir mescid yaptırırsa, Allah da onun için &cennette bir köşk yaptırır.”

fiilen bilgilendirilip eğitildikleri bir mekan olmuştur. Tevhid'in hakikati, İslam'ın temel ilkeleri, Kur'an'ın hükümleri, namaz, zekat, oruç, hac ve benzerleri hep camide öğrenilirdi. Cami; gece-gündüz, yaz-kış, her mevsim ve her saatte, banyo-kahvaltı-kahve, kadın-erkek, bedevi-medeni, okumuş-okumamış herkese kapılan açık olan bir eğitim ve öğretim kurumudur. Camide sadece teorik eğitim yapılmaz; ibadetler, davranışlar, dua ve zikirler pratik olarak gerçekleştirilir. Salihler, fakihler, alimler ve İslam'dan haberdar olan herkes, bu halk üniversitesinin hocaları olup bildiklerini bir diğerine anlatmak ve öğretmekle yükümlüdürler. Bu insanlar gerek namaz esnasında, gerekse namaz dışında diğer insanlar ile her an karşılaşarak davranışlar sergilerler. Hz. Peygamber (A.S) döneminde "suffe eshabı" -ki sayılan seksen kadardı-mescitte yatar, kalkar, ilim öğrenir ve müslümanları irşad ederlerdi. Müslümanların kendi aralarından seçtikleri en faziletli ve en bilgili kişiler olan imamlar; her namazdan sonra cemaata dönüp Allah'ın ayetlerini okur, açıklamasını yapar, onların sorularını cevaplar, görüşlerini alır ve tavsiyelerde bulunur. Namaz vakitleri dışında da vaaz ve irşadlarıyla halkı aydınlatır. Bu görüş, elbette sadece imam seçilenlere has değildir. Muhterem Kardeşlerim, Müslümanların günde beş vakit bir araya gelip görüşmelerinde çok banyo-kahvaltı-kahve hayırlar vardır. Bu vesileyle birbirleriyle tanışır, konuşur, ısınır ve kaynaşırlar. Birbirlerinin problemlerinden haberdar olur, sevgi ve merhametle yardımlaşırlar. Hz. Peygamber (S.A.V) zamanında, müslümanların bir çok sosyal problemi camide konuşulur ve çözülür; kavuşturulurdu. Onlar bir vücudun azaları gibiydiler. Cemaata devam etmemek çok istisnai bir durum olduğundan, bir kişi cemaata gelmediğinde hemen araştırılır, hastalık vb. gibi bir problemi olup olmadığı öğrenilir ve yardımcı olunurdu. Niketim Hz. Rasulullah (S.A.V) şöyle buyurmuştur: "Bütün minler birbirlerine olan merhamet, sevgi, lütf ve yardımlaşma hususunda sanki bir vücudun benzerler. O vücud'un, bir organı hastalanınca bütün organları birbirlerini hasta uzvun alemine ortak olmaya ağırlırlar. " [1] İnsanların giderek yalnızlaştığı ve bireysel sorunlarıyla başbaşa bırakıldığı çağımızda; cemaat namazları vesilesiyle günde bir kaç kez bir araya gelebilmek, her bir müslümanın ile her ne banyo-kahvaltı-kahve bir rahmettir ! Cenazeden nikah ilanına kadar, müslümanın hayatındaki acı-tatlı pek çok olayın yaşandığı ve bütünylece müslümanların birbirleriyle kaynaşıp kenetlendiği mekanlar camilerdir. Caminin ve cemaat halinde kılınan namazların, saf dâimînin, müslümanların kalbi bağlarının güçlenmesinde çok önemli bir yeri vardır. Öyle ki; saflar sık ve düzenli olmalı, omuzlar arasında boşluk kalmamalı ve omuzlar bir diğerine karşı yumuşak olmalıdır. Bu yüzden Hz. Peygamber (s:av) şöyle buyurmuştur ; Düzenli olun, karışık durmayın. Sonra kalplerinize de karışıklık ve ihtilaf girer. " [2] Camide sosyal dayanışmayı güçlendirici çok önemli bir husus da; ekonomik ve sosyal statü bakımından farklı seviyedeki insanların aynı safta omuz omuza namaz kılmalarıdır. Orada zengin-fakir, amir-memur, yönetici-yönetilen, güçlü-zaaf gibi hiçbir ayırım söz konusu değildir. Daha geniş boyutta kalabalıklarca kılınan cemaat namazlarında (örneğin Hac'da) bu eşitlik çok daha net olarak ortaya çıkar. Renk, dil, coğrafya, gelenek vb. gibi farklılıklar bütünyle bir durumda tamamen ortadan kalkar. Bütün müslümanlar, tek bir gaye ile aynı törenden hareketleri tekrarlar dururlar. Aynı kibleye doğru bir tek Allah'a dua ve niyazda bulunmak ile, aynı kitabın ayetlerinden okuyarak ibadet ederler. Hep birlikte ve aynı anda kıyam, rukû ve secde de bulunurlar. Bu öyle bir birliktir ki; sathi değil, zihinlere ve gönüllere yerleşen bir birlik... Gönülleri, düşünce, gayede, sözde,

[illegible]

